

պատմութիւնն այնչափ որչափ կայ արդէն Տոբոլ-
թայ գրոց մէջ. ուստի վերջինս է աղբիւր յիշեալ
անգլիկութեանց՝

(Հարունսիին)

4. Յ. Տ.

Լ Ե Ձ Ռ Ի Ս Ր Ո Ն Ա Վ Ա Ն

ՅԻՊՈԿՐՈՑ ՀՍՈՅ ԳՆԻՍՈՐՈՐՐԱՐՈՐ

(Հարունսիին)

Է.

Էլլը հարսնիտ են լանիք. — Եւ՝ ուղ շոփեց,
Եւ՝ ուղ շոփեց, Եւ՝ Ե. Եւնորաւեջ որբիշներուն ծա-
ւապը անկերէ՝ ամեն մարդ ծառայութիւն կը
սպասէ:

Էլլը հեծեր էլ ինքուր. Կ'ըսուի՝ երբ նման
որբնակ պարագայ մը պատահի:

Էլլը մէկտեղ իրան աստէ՛ն՝ քորը ինքուր.
Մարդ երբ շփարած բանն ընէ՛ կը զնտասի:

Էլլը գլուխը (ԹՐՐ. = Տաճար), մարդը
հաւփով. Հագուստն է մարդուն վայելութիւն
ստուղը:

Էլլը իշուս տուց խոյնն ի՛ն՝ եւ իրարայց կ'ուտէ,
Եւ՝ քորոցը. Գէշ մարդու ընկերացոյն անոր վարքը
բարքը կ'որհնակէ:

Էլլը ինչ ինչու նուազ, կ'ըրկայ կ'ուրէ քորոցը.
Գէշ մարդիկ իրենց իշարտաբար չեն նանչնոր:

Էլլը քորն իրոյ ժանտիկ ինքն. Փոխա-
նակ միտքարկու. վերջը քրգուող խօսքեր կամ
գործեր կ'ընէ:

Էլլը քորն ուլ ին հաներ. Աւերկ շահէն զնա
չէ գար:

Այսպէս մտեր հրատարակուած Inventiones
nominum գործ մը (Ս. Գարնիկի Անագրան Թիւ 130.
Ը. գործն) կ'ընէ՝ Կորու հոս են Վարդ, Մէջ Կարգ
որի Ահարան, Քուր Կարգ ի Յարտա որ Թարգայ
կնիկանի զՏրեպարոս (Achia Caroneum ուղղելու Achia-
carum) որ սոյնց գնաւ: Յայնպեայ քայն Յովիթիոյ
յրբէն է անգլիկութիւնս, ինչպէս արդէն անբղ խօսքը
Յովիթիոյ Աւուլուայի բացարձակ ինքնը գործածան է,
Յնու Հարթի էլ ին:

Յինչպէս կը գիտուի՝ այս առանձնեան շտաբուն
առարկան ընտանի կամ ծածոթ կնիկանիներ են, նման
առարկաներ, որոնց մէջ կնիկանիներու ընտարութիւններն
ու այլեւայլ առանձնատարութիւններն իրեն. որբնակ կը
ծառայեն այս ու այն բարգաւառ երգացութեան յան-
գիւր. համար: Այսպէս են որբնակի համար, վերի առա-
ծին նման նաեւ ու առանձնեան ալ. — Հոսը կուր ին ինք,
Առաս հոստ իսո քոյ. — Կորուն հուկ կորուն հուր ին
Ինչ. — Հոսը շոփ զոյ ինքուր. — Սնան հոսը ինքուր
Ինչ. — Օն ին ինքուր ին ինք, Ինքնուր ին ինք Է. ին:
Հոս անպա՛ւ ալ առանձնը անակ մը համաստուած,
կորունկ առարկան կամ քրգոյնն են. զ. որ կորուն ինք
ի հոսեր: Ինքն հոստ է ըսի: — Մուլ ին ինքուր ին
Է. ին, Գուր ինքուր ինք ալ ինքուր Է. — Տեղին ըսի ին ին
մար ինքն ինքն Է. — Ո՞րտեղ ինքն է ինքն ինքն
ուս. ըսի Է. — Կորուն ինքն ինքն է ըսի ին ին՝ Ին-
քուն ինքն է ինքն Է. ին:

Ը.

Ընչէ նեշ ինչի, ինչի որն ինչի. Բարգաւա-
մարական խօսք, հիւրեր ընդունելու առթիւ գոր-
ծածոթն:

Թ.

Թոփած էլլը ին ինքուր. Գործուած սխալ
մը կամ շարք մը չէ գարմանուիր:

Թոփած Է. Գորու ինքն, Գորու հոյ, ու՛ ինքն հոյ
գրոց. Կ'ըսուի անխառնակից պարագայի մը հա-
մար՝ զոր ուղեղը շուգնեք պիտի տանիք:

Թոփած Է. Գորու (ԹՐՐ. = կրոյ) ին ինքն մէկ
էլլը նեպեր են. — Ան ինքն ընկուած՝ ու էլլը ինք
ընկու, Եւ՝ Է. Գէշ ու զնապար մարդն ուր անկ
ալ գանուի կամ քրգուի, Դասեկու միջոց ու սո-
պարեղ կը գանէ:

Թոփած Է. Գորու (ԹՐՐ. = գարուպար) ինքն
Է. Գորու. Կարուութենէք վեր գործի մի ձեռ-
նարկեր:

Ի.

Ինքն ընկեր է, Գոր ինքն ինքն. Ինքն գրեթե
ու պարտը կորնցուցած է, Է. առարկան գրեթե
բանել կ'ուղեք:

Ինքն ինքն (ԹՐՐ. = կատակ) ինքն.
Կարտա մարդէն փախուկ կատակ մի սպասեր:

Ինքն որ ինքն ինքն՝ ան ինքն ինքն. Ինքն որ
կ'ընեն ուրիշին. Գոր ինքն ալ նոյնը կը պատահի:

Ինքն տը ինքն ինքն ինքն՝ Ինքն ինքն.
Ինքն ինքն, Գոր ինքն. Թեւեւ անհոյ Է.
ուսուլ՝ բոյց բախտուար է:

Լ.

Լուսն օտեր ինքն. Մարդկային լեզուն ճկուն
է, աղէկ գէշ ամէն բան խօսելու յարմարու-
թիւն ունի:

Լուսն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. Հաս
ուղի՛ն է:

Լուսն ինքն ինքն որք ինքն. Անգլիկ առ-
արկանի բնանիգրի Է. ինքն ինքն բնութիւն մ'ունի:

Ս.

Խաղաղն ինքն ինքն ինքն. Մոտակ-
ները գաղտնապահ չեն, աննոյնի կարելի է շատ
գաղտնիքներ իմանալ:

Խնկը ինքն հարսնեան, Եւսոյ. — Ան ուղի
է Գոր ինքն. Խնկը ինքն համար ամէն անկ նա-
խընարկի է:

Խնկը տը ինքն ինքն հոյ, Կորուն ինքն
ինքն ինքն Է. Անքն ինքն՝ արարի մը հետեւ-
անքը շատ մ'իմաստուն մարդիկ չեն կնար գար-
մանի:

Խնկը ինքն հոյ ինքն ինքն. Տեղա մարդիկ կը
կորնցնեն ի շահ հանձնարելու:

Խնկը Եւսոյ ինքն ինքն. Կ'ըսուի երբ
այս տեսակ պարագայ մը պատահի:

Խնկը ինքն ինքն ինքն, սեւը սոսնձը. Գէշ
մարդը ինքն ինքն որքան ալ սխալատի:

Խնար լռիւոյ ի ընկոյ:
Խննի համար զմէջ է Ջ. Գ. Բ. Ե. Խննդ մար-
գուն անասանք օրը շարժար:

Խննդ սիլն ցարգը ճաննայ (ԹՐԲ. = պատ-
ճառանք): — Թերութիւն մը պարզելու համար
չերիւրուած ասորքեր պատճառանք:

Խննդը (ԹՐԲ. = արբոր) շար ընկոյ չէ ինչիւր
ուշ ին լուսնայ: Գործի մը վարչութեան մէջ երբ
մանկ մարդ ձայն ունենայ՝ այն գործն առաջ շե-
րթար:

Խննի բերել, մտ բերել, տեղտեղը դատարդ
պիտանի: Կ'ըսուի այն կարգի մարգոց՝ սրնիք գործ
մ'ընելու ասնն իրենց շարժը պատճառ մարգոց
հրամաններ կը տեղադրենն՝ ուրիշներն իրենցմե
աւելի դատադրենով նոյն գործին:

Խննդ միջին, ինչը պարսիկ: Խոսելու առաջ-
նութիւնը միշտ մեծ մարգոցն է, ըսր խմբուեր՝
պարսիկներուն:

4.

Կարողն արդ գիշ է ըսել են նի՛ Խորաննի է
Խորը: Գեշ մարդն իւր ամենէն աննայն Ծ առաջու-
թիւնն անգամ կը զանայն ուրիշներուն:

Կարողն անիլ քարուն համար ին բունի: Հաս
անգամ գործուած առեքնայթ բարիքներն՝ աւ-
ելի աննայն շահու շարժարութիւններէ թելա-
դրուած են:

Կարողն անիլ ին հասր, բն-ձ, հարած է ըսել:
Երբ մէկունի կարգութիւնը շահուի այն ինչ գործն
ընելու՝ պարտուանք կը ստեղծէ իւր անկարողու-
թիւնը ծածկելու համար:

Կարողն արցի ին Խոր: Մարդ իրեն չվայն-
լած բանք խմբու կամ ընելու չէ:

Կարողն արց ինիլ: Վասնից հրաւիրել՝
անխոհեմ արարելներով:

Կը արցոյ գուշ ետիւ ին բունի: Տեսնկացած
է, ուրիշներուն օգնութեանը կը դիմէ, բայց չ'ու-
զեր խնայելի, հարար է:

Կը արցի մալը, ին հարի արիւ: Անտարքեր
ես մեկուսացած կենալ կը թուի, բայց ամեն բանի
հետարքերն ու գիտակ է:

Կարողն է արիւ ին մարիցանի, մարգո-
(ԹՐԲ. = պիղծ) է արիւ ին ինչ: Մեր ըրած
մեծարքերը շահահաստեղացու...:

Կարողն արիւ, ինիւ հարու: Կ'ըսուի մէկուն
մահուան արիւ: Կ'ըսուի մարգոցն պարագային ալ
որ եւ է գերը չի մար ինչոքայ առաքելայ եղող
գործին մէջ:

Կարողն անիլուն մա (= մար) է ինչիւր:
Ունեցողը շահեցողին վիճակն է հասկնար:
Կաստանիւն, կաստանիւն, ինիւ կաստանիւն:
Բերնի մարգոցն, պարսիկ պարտ խոսքերէ
զգուշանայը, ամենէն յարգի կուտութիւնն է:

4.

Համբերել ար (= ար) ինչուր հոմ գոյ: Համ-
բերութեամբ կրնանք մեր բողմացած վայելիքները
հաշակել:

Հարողն շահը շար ին ինչիւր: Հարողն
պարծենկոտները կամ ի գէպու եւ յանդէպու սպառ-
նայից ընողները բան մ'ընելու կարող չեն:

Հարողն արիւ ին ինչ, ինչ է ինչիւր արիւ
մալըն գիտան: Խղճամտի աշխատութիւնները շատ
անգամ չեն հաստատուիր:

Հարողն արիւ ինչ, արիւն արիւն արիւն:
Մեկուն յանցանքը միւրը կը քուսէ:

Հարողն ինչ, արիւն, արիւն ինչ: Կ'ուսէ,
բայց չի գործեր, ծոյլ է:

Հարողն արիւ, բուն անիւն: Երբ կերտող
սեղանը արիւ՛ մանկ գործ կամ զբաղուած գա-
դարելու է:

Հարողն արիւ ինչ, արիւն ինչ: Մարդ
իւր ասն գործերուն միշտ հոգածու ըլլալու է:

Հարողն արիւ ինչ, արիւն ինչ: Անու քարտ ինչ
արիւն պարագայի մէջ զԱստուած փոռարանից
մահուան չենք:

Հարողն արիւն ինչ, արիւն ինչ: Այսինքն՝
զորարք ըլլալ կը կարծուի:

Հարողն արիւ, արիւն ինչ: Մի եւ նոյն ասնն թէ
հոգեւոր կամ մտաւոր, եւ թէ աշխարհային գոր-
ծերու հետահաստ է:

Հարողն արիւ, արիւն ինչ: Այս ընեցը ու միւր
չի՞ողնը:

Հարողն արիւ (ԹՐԲ. = ամեն մարդ) ինչ ինչ
բունից կարողն արիւն ինչ: Ամեն մարդու ուզածն իւր
փոքարած կերպով չի կատարուիր:

Հարողն արիւ, արիւն ինչ: Ամեն մարդ իւր
ըրած գէշութեան արարք կը կրէ:

Հարողն արիւ ինչ, արիւն ինչ: Ամեն
մարդ իւր աննայն շահու տեսակետով կը
գտուէ կամ կը գործէ:

Հարողն արիւ ինչ, արիւն ինչ: Այդքան պէտք է հոգայ իւր վիճակը, հարուստն
ամենայն ինչ ունի:

Հարողն արիւն ինչ, արիւն ինչ: Մարդ արիւն
աւելի սովայ վշտերն՝ նոյնչափ ետեւէ ետեւ
վշտերը զինք կը գտնեն:

2.

Հարողն արիւ, արիւն ինչ: Միջեւ գերեզ-
ման՝ գործելու կարողութենէ շիջայի:

Հարողն արիւն ինչ, արիւն ինչ: Ամեն անկարողութիւն
նախ գործի մը գլուխ կեցողներէն կը ծագի եւ կը
արարածուի:

Հարողն արիւն ինչ, արիւն ինչ: Անկարելի իրողու-
թիւն մը՝ որ մէջ կը բերուի իբր պայման անկարելի
գործի մը կատարման:

Հարողն արիւն ինչ, արիւն ինչ: Թերու-
թիւնը ծածկելու համար պատճառանքներ մէջ կը
բերէ:

(Հարողն ինչ) ՅՈՒՆԻՍ

